

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

29 august 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu, Malanciuc Ion,

juducând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpatul Sorocean Vasilii și de către avocații Tetiu Veaceslav și Ouș Ludmila în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

Sorocean Vasilii xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.12.2017 – 12.10.2021;

Instanța de apel: 05.11.2021 – 25.10.2022;

Instanța de recurs: 16.01.2023 – 29.08.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 12 octombrie 2021, Sorocean Vasilii a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art.164 alin.(2) lit. c) Cod penal, din motiv că lipsesc elementele infracțiunii.

Sorocean Vasilii a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art.art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

A fost reabilitat deplin Sorocean Vasilii cu explicarea dreptului la reparații.

Cheltuielile judiciare în mărime de 2 517, 93 lei, suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, au fost trecute în contul statului.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a reținut că, potrivit rechizitoriului Sorocean Vasilii se învinuiește în aceea că, la 18.09.2017, în jurul orei 14.00, conducând căruța pe străzile din s. Viprova, r-nul Orhei, urmărind scopul de a o răpi pe minora xxxx, pentru a săvârși în privința ei un act de viol, știind cu certitudine că Xxxx nu a împlinit vârsta de 18 ani, l-a determinat pe minorul Xxxx de a o convinge pe minoră, cu care erau colegi de clasă, ca ultima să urce în căruță și a ademenit-o prin înșelăciune că va fi transportată cu căruța la domiciliu acestea, a așezat-o pe minoră lângă el și pe perioada conducerii căruței, Sorocean Vasilii o atingea și mângâia pe suprafața corpului fără acordul minorei, iar când au ajuns în apropierea domiciliului minorei, Xxxx a solicitat că să oprească căruța pentru a coborî, însă Sorocean Vasilii contrar voinței ultimei, a accelerat căruța în extravilanul satului Viprova, astfel, deținând-o forțat pe minora Xxxx, împotriva voinței ei, și prin

urmare, între ora 14.00 și 15.00, lipsind-o în mod ilegal de libertate și privând-o de posibilitatea de a se deplasa nestingherit, prin imposibilitatea reală de a coborî fără de consecințe grave din căruța accelerată.

Astfel, acțiunile lui Sorocean Vasilii, au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art.164 alin.(2) lit. c) Cod penal, răpirea unei persoane după semnele calificative: săvârșirea cu bună știință asupra unui minor.

Tot el, inculpatul Sorocean Vasilii se învinuiește în aceea, că în același loc, timp și împrejurări, la 18.09.2017, în perioada de timp cuprinsă între ora 14.00-15.00, cet. Sorocean Vasilii urmărind intenția de a o viola pe minora Xxxx, a.n.xxxx, despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 14 ani, a ademenit-o prin înșelăciune că va fi transportată cu căruța la domiciliu acesteia, a așezat-o pe minoră lângă el și pe perioada conducerii căruței, Sorocean Vasilii o atingea și mângâia pe minoră pe suprafața corpului fără acordul minorei, astfel fiind dusă în eroare, a transportat-o în extravilanul satului Viprova, r-nul Orhei, și profitând de superioritatea sa fizică, de starea de neputință a victimei minore și incapacitatea fizică de a o opune rezistență, a luat-o forțat în brațe din căruța cu scopul de a o duce în pădure, acțiuni manifestate cu amenințarea aplicării violenței fizice însoțită cu acțiuni de trageri de mâini, cu scopul de a o îndrepta în fâșia forestieră pentru a întreține cu ea un raport sexual, contrar voinței ei, însă nu și-a dus intenția și acțiunile până la sfârșit, din cauze independente de voința sa, deoarece victima Xxxx opunând rezistență a reușit să scape din mâinile atacatorului.

Astfel, acțiunile lui Sorocean Vasilii, au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art.art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal, tentativa de viol după semnele calificative: săvârșirea unui raport sexual prin constrângere fizică și psihică a persoanei săvârșită cu bună-știință asupra unui minor care n-a împlinit vârsta de 14 ani.

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sorocean Vasilii să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.164 alin.(2) lit. c) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, și să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, iar potrivit art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, definitiv a-i stabili lui Sorocean Vasilii pedeapsa de 11 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. A încasa de la Sorocean Vasilii în calitate de cheltuieli judiciare în suma totală de 2 517,93 lei.

În motivarea apelului a invocat, că prima instanță a dat o apreciere eronată probelor cercetate, punând la baza sentinței probelor apărării, care se combat cu probele prezentate de acuzare pe parcursul cercetării judecătorești.

A indicat acuzarea că, declarațiile părții vătămate minore Xxxx și a martorului minor Xxxx, administrate în cadrul urmăririi penale nu au fost luate în considerație și nici apreciate de către instanța de judecată la soluționarea fondului cauzei, astfel, aceste declarații nici nu au fost incluse în partea descriptivă a sentinței și nici nu au fost analizate în coroborare cu declarațiile obținute de la aceleași persoane în cadrul

cercetării judecătorești. La fel, fără orice justificare, instanța de fond nu a luat în considerare declarațiile părții vătămate minore Xxxx și a martorului minor Xxxx administrate la etapa urmăririi penale în condițiile art.110¹ Cod de procedură penală, apreciind unilateral doar declarațiile acestora făcute în ședința de judecată peste aproximativ 2 ani, în aceiași ordine de idei, instanța urma să examineze cu atenție fiabilitatea declarațiilor în aceste două faze procesuale, și să decidă care au spus adevărul, declarațiile făcute imediat după săvârșirea faptei sau cele făcute peste aproximativ 2 ani.

De asemenea, celelalte probe prezentate de acuzare - declarațiile martorului Rudii Cristina, Ciolan Galina, Butucel Andrei, Harea Vasilița, Dudnic Ludmila, raportul de expertiză judiciară medico-legală nr.465 din 22.09.2017, raportul de expertiză judiciară complexă psihiatrică-psihologică nr.202035A0092 din 03.09.2020, confirmă declarațiile părții vătămate minore, care pe parcursul audierii la faza urmăririi penale a avu o poziție clară, coerentă și suficientă pentru a reține corect încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Sorocean Vasilii.

La adoptarea sentinței de achitare, într-un mod voalat, prima instanță a încercat să separe probele prezentate de acuzare care incontestabil dovedesc vinovăția lui Sorocean Vasilii, reținând că minora Xxxx a urcat benevol în căruță și că nu a existat faptul infracțiunii de tentativă la viol, or instanța de judecată urma a da apreciere declarațiilor părții vătămate minore depuse la urmărirea penală, care reflectă adevărul și sunt suficiente pentru a permite identificarea corectă în acțiunile inculpatului Sorocean Vasilii a elementelor infracțiunii prevăzute de art.164 alin.(2) lit. c) Cod penal și art.art.27, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Acuzarea a evidențiat și concluzia raportului de expertiză judiciară complexă psihiatrică-psihologică nr.202035A0092 din 03.09.2020, potrivit căreia în cadrul examinării, la Xxxx nu s-a depistat tendința de a exagera cele percepute sau tendință spre fantezie, iar probele cu martorii Rudii Cristina, Ciolan Galina, Butucel Andrei, Harea Vasilița, Dudnic Ludmila, sunt pertinente și utile cazului, și chiar dacă nu sunt indirecte, permit instanței de judecată de a-și forma propria convingere asupra adevărului cazului din data de 18.09.2017 în care a fost implicat Sorocean Vasilii. Mai mult, cele relatate de către martorii Rudii Cristina, Ciolan Galina, Butucel Andrei, Harea Vasilița, Dudnic Ludmila, rețin pe etape acțiunile părții vătămate minore întreprinse imediat după ce a fost supusă acțiunilor de răpire și tentativei de viol, iar aceste circumstanțe demonstrează repetat că declarațiile părții vătămate minore Xxxx și ale martorului minor Xxxx făcute în cadrul urmăririi penale urmează a fi reținute ca fiind veridice, ne-existând anumite temeiuri de a presupune că acestea nu ar corespunde adevărului.

A mai susținut acuzarea, că instanța de judecată a apreciat critic toate probele cu martorii, invocând doar că acestea ar fi indirecte, bazate doar pe declarațiile părții vătămate minore.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2022, a fost admis apelul, casată total sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Sorocean Vasilii, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.164 alin.(2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă de 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Sorocean Vasilii, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.27, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă de 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În conformitate cu art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, definitiv a-i stabilit lui Sorocean Vasilii pedeapsa de 11 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

A fost dispusă încasarea de la Sorocean Vasilii, cu titlu de cheltuieli judiciare, în beneficiul statului, suma de 2 517,93 lei.

4.1. În urma analizei și aprecierii probelor, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel a constatat că, Sorocean Vasilii la 18.09.2017, în jurul orei 14:00, conducând căruța pe străzile din s. Viprova, r-nul Orhei, urmărind scopul de a o răpi pe minora Xxxx, a.n.xxxx, pentru a săvârși în privința ei un act de viol, știind cu certitudine că Xxxx nu a împlinit vârsta de 18 ani, l-a determinat pe minorul Xxxx de a o convinge pe minoră, cu care erau colegi de clasă, ca ultima să urce în căruța și a ademenit-o prin înșelăciune că va fi transportată cu căruța la domiciliu acesteia, a așezat-o pe minoră lângă el și pe perioada conducerii căruței, Sorocean Vasilii o atingea și mângâia pe suprafața corpului fără acordul minorei, iar când au ajuns în apropierea domiciliului minorei, Xxxx a solicitat că să oprească căruța pentru a coborî, însă Sorocean Vasilii xxxx contrar voinței ultimei, a accelerat căruța în extravilanul satului Viprova, astfel, deținând-o forțat pe minora Xxxx, împotriva voinței ei, și prin urmare, între ora 14-00 și 15.00, lipsind-o în mod ilegal de libertate și privând-o de posibilitatea de a se deplasa nestingherit, prin imposibilitatea reală de a coborî fără de consecințe grave din căruța accelerată.

Instanța de apel a conchis că, prin acțiunile sale intenționate, Sorocean Vasilii a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.164 alin.(2) lit. c) Cod penal, după indicii calificativi răpirea unei persoane săvârșită cu bună știință asupra unui minor.

Tot el, inculpatul Sorocean Vasilii, în același loc, timp și împrejurări, la 18.09.2017, în perioada de timp cuprinsă între ora 14.00-15.00, urmărind intenția de a o viola pe minora Xxxx, a. n. 2005, despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 14 ani, a ademenit-o prin înșelăciune sub pretextul că va fi transportată cu căruța la domiciliu acesteia, a așezat-o pe minoră lângă el și pe perioada conducerii căruței, V. Sorocean o atingea și mângâia pe minoră pe suprafața corpului fără acordul minorei. Astfel, fiind dusă în eroare, a transportat-o în extravilanul satului Viprova, r-nul Orhei, unde, profitând de superioritatea sa fizică, de starea de neputință a victimei minore și incapacitatea fizică de a o opune rezistență, a luat-o forțat în brațe din căruța cu scopul de a o duce în pădure. Acțiunile sau manifestat cu amenințarea aplicării violenței fizice, fiind însoțite cu acțiuni de trageri de mâini, cu scopul de a o îndrepta în fâșia forestieră, pentru a întreține cu ea un raport sexual, contrar voinței ei, însă nu și-a dus intenția și acțiunile până la sfârșit, din cauze independente de voința sa, deoarece, opunând rezistență, victima Xxxx a reușit să scape din mâinile atacatorului.

Prin acțiunile sale intenționate, Sorocean Vasilii a săvârșit infracțiunea prevăzută la art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi tentativa de viol, adică tentativa de săvârșire a unui raport sexual prin constrângere fizică și psihică asupra unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani.

În opinia instanței de apel, prima instanță eronat a apreciat probele, și nu a ținut

cont de prevederile art.101 Cod de procedură penală și în mod greșit a conchis că inculpatul Sorocean Vasilii urmează a fi achitat de sub învinuirea înaintată.

Instanța de apel a stabilit că, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate se dovedește prin următoarele probe veridice, concludente, pertinente și utile, care coroborează între ele și anume: declarațiile părții vătămate minore Xxxx; declarațiile martorului minor Xxxx; declarațiile martorului Rudii Cristina; declarațiile martorului Ciolan Galina; declarațiile martorului Butucel Andrian; plângerea lui Butucel Andrian din data de 18.09.2017, prin care acesta a sesizat organul de urmărire penală despre săvârșirea infracțiunii; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 18.09.2017, care a avut loc în fișai forestieră din extravilanul s. Vîprova, r-nul Orhei, nefiind ridicate careva obiecte; raportul de expertiză judiciară nr.465 din 22.09.2017, prin care s-a concluzionat că, la Xxxx s-au depistat excoriații pe cotul și antebrațul drept, ce se califică ca vătămare neînsemnată, iar leziunile depistate nu sunt caracteristice unui act sexual forțat.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, probatoriul administrat demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului Sorocean Vasilii în săvârșirea infracțiunilor incriminate și combat argumentele inculpatului.

Astfel, instanța de apel a apreciat declarațiile părții vătămate minore Xxxx și martorului minor Xxxx date la etapa urmăririi penale în condițiile art.110¹-111 Cod de procedură penală, or declarațiile părții vătămate minore Xxxx și martorului minor Xxxx date în ședința de judecată, privind nevinovăția lui Sorocean Vasilii în săvârșirea infracțiunilor imputate se apreciază ca fiind neîntemeiate și nefondate având ca scop ușurarea, într-un fel, a poziției procesuale a inculpatului, în legătură cu ce instanța le va califica în mod critic, fiind oscilante și nereflectând adevărul.

Cu referire la infracțiunea prevăzută de art.164 alin.(2) lit. c) Cod penal, instanța de apel a conchis că partea vătămată minoră, a fost luată contract voinței acesteia în căruță, la indicația lui Sorocean Vasili, fiind urcată de către minorul Coșav Marcel. Ulterior a fost schimbat locul de aflare a victimei, fiind dusă cu căruța în livada de nuci. Faptul privării de libertate se atestă prin faptul că minora Xxxx nu a avut posibilitatea să părăsească căruța. În acest sens, instanța de apel a reținut că în momentul când partea vătămată minoră Xxxx i-a spus că vrea să sară din căruță, acesta i-a răspuns să sară, însă nu a încetinit mersul cu mijlocul de transport cu tracțiune animală, minora înțelegând că dacă sare se va lovi. Totodată aceasta a declarat că minorul Xxxx ținea mâinile desfăcute ca să nu îi permită să sară. Instanța de apel a precizat că, martorul Xxxx a declarat că, atunci când mergeau pe lângă casa Măriei, ea a încercat să coboare, dar Sorocean o ținea de mâini.

În acest sens, instanța de apel a respins declarațiile inculpatului precum că, acesta a ținut-o pe Xxxx de mână ca să nu cadă jos din căruță, aceasta fiind făcute în sensul structurării poziției de apărare. Faptul aplicării violenței față de partea vătămată minoră, se atestă și prin raportul de expertiză judiciară nr.465 din 22 septembrie 2017, în rezultat la ce s-a concluzionat că, la Xxxx s-au depistat excoriații pe cotul și antebrațul drept, ce se califică ca vătămare neînsemnată.

Drept urmare, instanța de apel a reiterat, că răpirea persoanei se consideră consumată din momentul capturării și schimbării locului de aflare a victimei contrar dorinței și voinței sale. Durata privării de libertate (ore, zile, săptămâni, luni) nu are importanță. Astfel, în speță se atestă că infracțiunea a fost consumată.

Subsidiar, instanța de apel a menționat că latura subiectivă se caracterizează numai prin intenție directă. Motivele pot fi diferite: răzbunare, gelozie, huliganism, carierism, dorința de a săvârși unele tranzacții în perioada privării de libertate etc. Cele mai răspândite sunt motivele acaparatoare. Motivele se iau în considerație numai la individualizarea pedepsei penale. La caz, latura subiectivă a infracțiunii se caracterizează prin intenție directă. Motivul fiind intenția de a întreține un raport sexual cu minora Xxxx.

Astfel, instanța de apel a constatat că probele administrate atestă vinovăția inculpatului Sorocean Vasilii și confirmă în acțiunile acestuia elementele infracțiunii de răpirea unei persoane săvârșită cu bună știință asupra unui minor.

Cu referire la infracțiunea prevăzută de art.art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal, tentativa de viol, adică acțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea raportului raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, asupra unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani, care din cauze independente de voința făptuitorului nu și-a produs efectul, se deosebește printr-o existența unui început de executare sau dacă s-a realizat în întregime acțiunea de constrângere, dar nu a început raportul sexual din cauze independente de voința făptuitorului (opunerea victimei, intervenția unor terțe persoane, teama făptuitorului de a nu fi surprins datorită strigătelor de ajutor ale victimei etc.), instanța de apel a reținut declarațiile părții vătămate minore, potrivit cărora, *”...Când am ajuns la livada de nuci, Sorocean Vasilii m-a apucat de mână și insista să merg cu el în tufari, la ce eu am început să plâng, Sorocean Vasilii mi-a dat drumul și eu m-am urcat în căruță. De Sorocean Vasilii îmi era frică ca să nu-mi facă ceva, să nu mă apuce de mâini. Când eram așezată lângă el în căruță și el mă atingea îmi spunea să vorbesc cu el. Când ne aflam lângă acei tufari, nu departe se mai afla un sat, unde el a înțeles că dacă voi striga voi fi auzită și mă va salva cineva”*. Pertinente sunt și declarațiile martorului minor Xxxx, potrivit căruia *”...după, am mers pe lângă un lan de păpușoi până am ajuns la o livadă de nuci. Sorocean Vasilii a luat-o pe Maria în brațe, ea se zbătea și plângea că nu dorește să meargă cu el. Maria dădea din picioare ca să-i dea drumul jos din brațe. Sorocean Vasilii ia dat drumul lui Maria, dar o ținea de mână. La ce Maria a început să strige ”mama ajută-mă, mama ajută-mă!... Când Sorocean Vasilii a luat-o pe Maria în brațe ea a început să strige mama ajută-mă, și a început să plângă. El i-a dat drumul din brațe și-i spunea să meargă cu el în tufari”*.

În acest sens, instanța de apel a constatat că, se confirmă dorința inculpatului de a o duce într-un loc ascuns, în tufișuri, întru realizarea raportului sexual cu partea vătămată minoră, or, încă pe parcursul deplasării în căruță acesta o mângâia pe gât, pe mâini și pe picioare, insista să meargă cu el în tufișuri, însă intenția sa nu a fost dusă la capăt deoarece se aflau în imediata apropiere a satului, iar victima a început să plângă, să dea din picioare ca să-i dea drumul jos din brațe și să strige *„mamă ajută-mă, mamă ajută-mă”*, inculpatul realizând că putea să fie auzită victima și observată.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Sorocean Vasilii a săvârșit tentativa de viol, adică tentativa de săvârșire a unui raport sexual prin constrângere fizică și psihică asupra unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani, adică infracțiunea prevăzută de art.art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal, faptă prejudiciabilă, pasibilă de răspundere

penală.

La numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului Sorocean Vasilii, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.6, 7, 61, 75 - 78 Cod penal și aplicându-le corespunzător i-a stabilit o pedeapsă echitabilă, legală și individualizată.

Astfel, ținând cont de sancțiunea art.164 alin.(2) lit. c) și art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal, raportată la circumstanțele reale și personale ale inculpatului, instanța de apel, a considerat justificat și proporțional, de aplicat pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 11 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Subsidiar, instanța de apel acordând eficiență prevederilor art.art.142 alin.(1), (2), 143 alin.(1) pct. 3), 5), 6), 143 alin.(2) Cod de procedură penală, a reținut că expertiza a fost dispusă și efectuată la 22 septembrie 2017 (adică până la operarea modificărilor la 09.02.2018), concluzionat că urmează a fi aplicate prevederile art.143 alin.(2) Cod de procedură penală, cheltuielile fiind suportate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, solicitarea acuzatorului de stat urmând a fi respinsă.

5. Inculpatul Sorocean Vasilii, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicită casarea acesteia și menținerea sentinței primei instanțe.

5.1. Avocatul Tetiu Veaceslav în numele inculpatului, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicită casarea acesteia și menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului avocatul menționează, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de condamnare, aceasta fiind expusă neclar, în termeni vagi și generali.

Soluția instanței de apel este neîntemeiată, or, materialul probator existent nu constată cu certitudine existența faptelor infracționale și nici prezența elementelor constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art.164 alin.(2) lit. c), 27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal.

Acțiunile lui Sorocean Vasilii nu întrunesc elementele infracțiunilor prevăzute de art.art.164 alin.(2) lit. c), 27-171 alin.(3) lit. b) Cod penal, lipsind în acest sens laturile obiectivă și subiectivă a componentelor de infracțiuni.

5.2. Avocatul Ouș Ludmila în numele inculpatului, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 10), 15) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicită casarea acesteia și menținerea sentinței de achitare.

În argumentarea recursului menționează că, soluția instanței de apel este neîntemeiată, or, materialul probator existent nu constată cu certitudine existența faptelor infracționale și nici prezența elementelor constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art.art.164 alin.(2) lit. c), 27-171 alin.(3) lit. b) Cod penal. Acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunilor prevăzute de art.art.164 alin.(2) lit. c), 27-171 alin.(3) lit. b) Cod penal, lipsind în acest sens laturile obiectivă și subiectivă a componentei de infracțiune.

Invocă partea apărării că, instanța de apel greșit a stabilit circumstanțele cauzei, nu a examinat sub toate aspectele complet și obiectiv cauza, nu a făcut analiza tuturor probelor, nu le-a verificat și nu le-a apreciat în conformitate cu normele art.art.99-101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității lor, nu le-a coroborat cu alte probe, dându-le o apreciere greșită, fapt ce reprezintă

erori de drept ce impun casarea deciziei recurate.

Consideră partea apărării că instanța de apel și-a întemeiat concluziile de învinuire doar în baza probelor cercetate în primă instanță, însă fără a le verifica nemijlocit în ședința instanței de apel.

Susține partea apărării că, instanța de apel a adoptat decizia de condamnare a lui Sorocean Vasilii în baza declarațiilor martorilor neaudiați în ședința de judecată a instanței de apel, or, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără o nouă audiere a martorilor acuzării, doar trecând în revistă dovezile cercetate, fără a aprecia fiecare probă separat.

Menționează partea apărării că, instanța de apel a dat apreciere eronată și superficială declarațiilor părții vătămate cât și declarațiilor martorilor Xxxx, Rudii Cristina, Ciolan Galina, Butucel Andrian audiați în prima instanță, aceste probe fiind trecute cu vederea, fără nici o mențiune din ce motiv aceste probe pot fi admise sau respinse.

La fel, susține că, declarațiile părții vătămate date atât la faza de urmărire penală, cât și în instanța de judecată sunt disproporționate și contradictorii, iar în raport cu declarațiile martorilor prezintă o vădită discrepanță.

În opinia apărării, prima instanță cercetând nemijlocit probele prezentate de părți, audiind inculpatul, partea vătămată și martorii, corect a constatat că infracțiunea de răpirea unei persoane, săvârșită cu bună știință asupra unui minor, lipsesc elementele infracțiunii, iar în privința săvârșirii infracțiunii de tentativa de viol, adică tentativa de săvârșire a unui raport sexual prin constrângere fizică și psihică asupra unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani, incriminate inculpatului Sorocean Vasilii, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Astfel, consideră că prima instanță corect a constatat că în acțiunile lui Sorocean Vasilii lipsesc elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate, și anume latura obiectivă (fapta prejudiciabilă) și latura subiectivă.

Susține partea apărării, că organul de urmărire penală nu a demonstrat prin careva probe că Sorocean Vasilii ar fi acționat cu intenție având un careva motiv de răpire, or partea vătămată a urcat benevol în căruța inculpatului și a părăsit-o la momentul în care și-a dorit-o, fiind liberă în mișcările sale.

Cu privire la învinuirea în baza art.art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal, invocând comiterea de către Sorocean Vasilii a tentativei de viol, partea acuzării n-a prezentat probe, care ar demonstra că, la caz a avut loc o astfel de infracțiune, având în vedere că inculpatului i-a fost înaintată învinuirea reieșind din declarațiile părții vătămate, date în cadrul urmăririi penale, care și-a modificat declarațiile în ședința de judecată.

6. Procurorul, a depus referință la recursurile declarate de apărare, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiat.

Indică în susținerea referinței, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu argumentele invocate de recurenți, iar decizia conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

7. Judecând recursurile ordinare declarate și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel

pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În conformitate cu art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel sau se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Astfel, potrivit art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, când acesta este expus neclar, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din analiza argumentelor invocate în recursuri, rezultă că apărarea invocă dezacordul cu soluția instanței de apel prin care Sorocean Vasilii a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.164 alin.(2) lit. c) și art.art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 11 ani, în penitenciar de tip închis.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, de către prima instanță Sorocean Vasilii a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art.164 alin.(2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, și în baza art.art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, stabilind că probele cercetate în ședința de judecată, nu demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate, în speță nefiind constatată în acțiunile inculpatului atât latura obiectivă, precum și latura subiectivă a infracțiunilor

incriminate.

La rândul său, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către partea acuzării, instanța de apel a ajuns la concluzia că prima instanță neîntemeiat a apreciat circumstanțele cauzei privind învinuirea înaintată lui Sorocean Vasilii, considerând că din probele administrate la materialele cauzei rezultă vinovăția lui Sorocean Vasilii în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.164 alin.(2) lit. c) și art.art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal.

Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel fiind investită cu atribuții de judecare a fondului cauzei, urma să cerceteze minuțios chestiunile de fapt și de drept asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, însă contrar acestor cerințe legale, instanța de apel a omis să se pronunțe în mod întemeiat asupra chestiunilor enunțate supra, admițând la rândul său erori judiciare, care nu pot fi corectate de către instanța de recurs decât doar prin dispunerea rejudecării cauzei.

De asemenea Colegiul penal lărgit evidențiază că procedura de examinare a apelului, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță prezintă unele particularități. În acest sens, urmează a fi reținute prevederile art.6 din CEDO, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate de Curte, și prevederile art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, potrivit cărora după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel, precum și fără audierea părții vătămate și a martorilor acuzării, în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie cu caracter de acuzare, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea unei persoane.

Colegiul penal lărgit subliniază că, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, bazându-se exclusiv pe actele și lucrările primei instanțe, în temeiul cărora s-a dispus achitarea acestuia. Or, în urma unei sentințe de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului. În particular, în atare situații administrarea mijloacelor de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate pentru formularea opiniei vizavi de vinovăția persoanei trimise în judecată.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Curtea Europeană a reiterat că efectul articolului 6 § 1 este, inter alia, de a plasa „tribunalul” sub o obligație de a proceda la o examinare corespunzătoare a pledoariilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia propria apreciere a acestora.

Totodată, prezintă relevanță pentru cauză că, *potrivit Hotărârii CtEDO în cauza Petrica Manolachi contra României (cererea nr. 36605/04; Secția a II-a, din 05.03.2013)*, a fost notat că instanțele de control judiciar au înlocuit sentința inițială de achitare cu o hotărâre de condamnare fără a administra vreo probă nouă, ceea ce contravine conceptului de echitate a procesului penal.

Colegiul penal lărgit, analizând decizia instanței de apel în raport cu argumentele părții apărării care invocă faptul că, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale expuse supra și a conchis asupra vinovăției inculpatului bazându-și soluția preponderent pe probele care au fost puse anterior la baza achitării sale de către prima instanță, precum și pe declarațiile unor martori neaudiați în instanța de apel și probele care nu au fost cercetate în ședința de judecată în instanța de apel, constată că, instanța de apel nu a ținut seama de dispozițiile legale pertinente și nu a respectat în deplină măsură prevederile art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală.

Așadar, potrivit celor consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată din data de 21 iunie 2022 (f.d.186-188, vol. II), se constată că procurorul a intervenit în fața instanței de apel cu un demers prin care a solicitat audierea martorilor acuzării, a părții vătămate, a reprezentantului legal și a inculpatului. Instanța acceptând demersul a dispus audierea martorilor acuzării, a părții vătămate, a reprezentantului legal și a inculpatului, însă nu a audiat în ședința de judecată martorii Xxxx, Rudii Cristina, Harea Vasilița, Ciolan Galina, Butucel Andrian și Dudunic Ludmila.

În același context, Colegiul penal lărgit atestă că, deși potrivit descriptivului deciziei contestate, instanța de apel pune la baza sentinței de condamnare inclusiv declarațiile martorilor Xxxx, Rudii Cristina, Harea Vasilița, Ciolan Galina, Butucel Andrian și Dudunic Ludmila, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată martorii indicați nu au fost interogați pe viu, dar nici declarațiile acestora nu au constituit obiect de cercetare în ședința instanței de apel.

Mai mult, Colegiul penal lărgit evidențiază faptul că, deși în descriptivul deciziei instanța de apel reține că vinovăția inculpatului se mai probează și prin sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, acestea nu sunt consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată ca fiind cercetate. Mai mult, instanța de apel doar le-a trecut în revistă ca probe administrate, însă nu le-a apreciat conform prevederilor art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, inclusiv din punct de vedere al coroborării cu circumstanțele concrete de fapt și de drept, invocate în actul de punere sub învinuire, precum și nu a indicat motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării.

Astfel, Colegiul penal lărgit subliniază că, în cazuri similare speței, CtEDO repetat a statuat că drepturile apărării au fost „sensibil reduce” din cauza că persoana a fost condamnată doar pe baza mărturiilor pe care alte instanțe le-au considerat insuficiente, fără a audia din nou partea vătămată și pe toți martorii, aceleași motive au stat și la baza constatării despre încălcarea dreptului la apărare. *(a se vedea în acest sens și Hotărârea CtEDO din 8 noiembrie 2016 (cererea nr. 41.468/10) în cauza Gutău împotriva României).*

În aceste condiții, este indubitabil că, prerogativa de a aprecia relevanța unei „oferte de probă” i-a aparținut instanței de apel, care trebuia să argumenteze faptul neaudierii nemijlocite a tuturor martorilor nominalizați supra, confirmând prin aceasta echitatea procedurii de judecarea a cauzei în apel, totodată demonstrând că are suficiente probe în afară de acestea pentru a dispune condamnarea inculpatului în baza art.164 alin.(2) lit. c) și art.art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal.

Pe lângă cele expuse supra, Colegiul penal lărgit ține să atragă atenția asupra faptului că în speța dată este necesar de a înfăptui o analiză și apreciere minuțioasă în

conformitate cu rigorile legii a tuturor probelor administrate în vederea determinării și constatării juridice a corespunderii exacte între semnele faptei săvârșite și semnele componenței infracțiunilor imputate inculpatului, ori motivarea oferită în decizia instanței de apel de condamnarea inculpatului în baza probelor cercetate nemijlocit și doar parțial în instanța de apel, după ce inculpatul, în baza acestor probe a fost achitat prin sentința instanței de fond pe ambele capete de acuzație, reprezintă o soluție afectată de eroare gravă de încălcare a dreptului inculpatului la un proces echitabil garantat de art.6(1) din Convenție.

Având în vedere că apărarea inculpatului a invocat inadmisibilitatea unor probe, dar și partea acuzării în apelul depus a atras atenția asupra necesității respectării prevederilor art.101 Cod de procedură penală, Completul de judecată constată că, instanța de apel la judecarea cauzei urma să asigure respectarea principiului contradictorialității, bazată pe aprecierea justă a circumstanțelor de fapt ale cauzei penale ce rezultă din probele cercetate nemijlocit în ședință instanței de apel, și prin înlăturarea presupunerilor, să adopte hotărâre legală și întemeiată.

La acest segment, Colegiul penal lărgit amintește, că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite.

O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs.

Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției.

Prin urmare, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (*§ 30, 31 cauza Fomin vs R. Moldova, decizia din 11 octombrie 2011; § 36, 37 cauza Suominen vs Finlanda hotărârea din 01 iulie 2003*).

Ținând cont de cele sus-expuse, Colegiul penal lărgit atrage atenția asupra faptului că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate lui Sorocean Vasilii, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să prezinte raționamentele care au stat la baza soluției pronunțate.

Contrar celor consemnate, instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația de a rejudeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe, care urmau a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, dându-i astfel posibilitatea inculpatului de a se apăra efectiv împotriva acuzațiilor aduse în baza art.164 alin.(2) lit. c) și art.art.27, 171 alin.(3) lit. b) Cod penal.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de erori judiciare prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la

pronunțarea hotărârii judecătorești.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată.

De asemenea, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art.436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze din nou și să aprecieze probele administrate în strictă conformitate cu cerințele legii, și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art.art.414, 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de către inculpatul Sorocean Vasilii și de către avocații Tetiu Veaceslav și Ouș Ludmila în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui *Sorocean Vasilii xxxx*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Sorocean Vasilii xxxx urmează a fi eliberat din instituția penitenciară, dacă în privința acestuia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa închisorii în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 29 septembrie 2023.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Taplă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Malanciuc Ion